

BBD-002-002408

Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) Examination

July - 2021

Accounting & Taxation : Paper - V - ECT - 05
(Group - A) (Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002408

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના છે.

- 1 તીર્થરાજ લિ તારીખ 30/06/2019ના રોજ ફડયામાં ગઈ ત્યારે 20
તેનું સરવૈયું નીચે પ્રમાણે હતું

દેવાં	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
શેર મૂડી: ઇક્વિટી		પાઘડી	25,000
સત્તાવાર : 4,000 × 100	4,00,000	જમીન- મકાન	2,10,000
ભરપાઈ ઇક્વિટી શેર મૂડી		ચંત્રો	1,65,000
3,000 × 100	3,00,000	ફર્નીચર	3,000
નફા નુકશાન ખાતું	3,000	સ્ટોક	1,70,000
8% નાં ડીબેન્ચર	50,000	દેવાદારો	25,000
ડીબેન્ચર પર બાકી વ્યાજ	4,000	રોકડ	12,000
પ્રોવીડન્ટ ફંડ	3,000		
લેણદારો	2,36,500		
ત્રણ કારકુનનો બે માસનો પગાર	13,500		
	6,10,000		6,10,000

❖ અન્ય માહિતી:-

1. ડીબેન્ચર હોલ્ડરને તારીખ 31/12/2019 નાં રોજ ચૂકવ્યા
2. વિસર્જન ખર્ચ રૂપિયા 1,000 થયો.

3. લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું તેણે ઉપજાવેલ રકમ પર 2% ગણવાનું છે. અને ઓર્ડિનરી શેર હોલ્ડરોને વહેચેલ રકમ પર 10% લેખે ઠરાવવામાં આવ્યું હતું અને પસંદગીના લેણદારો પર 4% લેખે મહેનતાણું ગણવાનું છે.

4. મિલકતો ના નીચે પ્રમાણે ઉપજ્યા છે:

જમીન મકાન	રૂપિયા	1,50,000/-
યંત્રો	રૂપિયા	1,71,000/-
સ્ટોક	રૂપિયા	1,55,000/-
ફર્નીચર	રૂપિયા	4,000/-
દેવાદારો	રૂપિયા	23,000/-

લીક્વિડેટરનું છેવટનું પત્રક બનાવો

અથવા

1. કિરણ લિ.નું 31/12/2019 નારોજ સ્વૈચ્છિક વિસર્જન થયું. તે દિવસનું 20 પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

દેવાં	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
શેર મૂડી		જમીન અને મકાન	1,12,000
દરેક રૂપિયા 100નાં તેવા 1,000 7%નાં પ્રેફરન્સ શેર	1,00,000	યંત્રો	74,000
1,000 'A' ઇક્વિટી શેર, દરેક રૂપિયા 100નાં, શેર દિઠ રૂપિયા 80 ભરપાઈ	80,000	રોકાણો	68,000
700 'B' ઇક્વિટી શેર, દરેક રૂપિયા 100નાં, શેર દિઠ રૂપિયા 60 ભરપાઈ	42,000	સ્ટોક	15,000
800 'C' ઇક્વિટી શેર, દરેક રૂપિયા 100નાં, શેર દિઠ રૂપિયા 40	32,000	દેવાદારો	36,000

ભરપાઈ			
5% ગીરો ડિબેન્ચર્સ	20,000	રોકડ અને બેંક સિલક	27,500
ડિબેન્ચર્સ પર ચઢેલ વ્યાજ	1,000	નફા નુકસાન ખાતું	70,000
લેણદારો	1,35,000	પ્રાથમિક ખર્ચ	7,500
	4,10,000		4,10,000

❖ મિલકતોની ઊપજ:-

જમીન- મકાન રૂપિયા 84,400, ચંત્રો રૂપિયા 36,000, સ્ટોક રૂપિયા 9,100 અને દેવાદારો રૂપિયા 28,500.

કુલ લેણદારોમાં રૂપિયા 5,000 પસંદગીના છે. આ ઉપરાંત રૂપિયા 65,000નાં લેણદારોને ત્યાં રોકાણો ગીરવે છે, જે તેમણે રૂપિયા 71,000 માં વેચ્યાં અને વધારો લિક્વિડેટરને આપ્યો. રૂપિયા 25,000ના લેણદારોને 3% ઓછા તથા રૂપિયા 10,000નાં લેણદારોને 35% ઓછા ચૂકવ્યાં અને બાકીનાને પૂરા ચૂકવ્યાં.

ડિબેન્ચર હોલ્ડર્સને તારીખ 30/06/2020નાં રોજ નાણા ચૂકવ્યાં.

લિક્વિડેસન ખર્ચ રૂપિયા 6,795 થયો. લીક્વિડેટરનું મહેનતાણું તેણે ઉપજાવેલ રકમના 3% અને પસંદગીના લેણદારો સિવાયનાં બિનસલામત લેણદારોને ચૂકવેલ રકમના 2% લેખે ગણવાનું છે.

લીક્વિડેટરનું છેવટનું પત્રક તૈયાર કરી જરૂરી ગણતરી દર્શાવો.

2. કર્મદીપ લિમિટેડની એક શાખા યુ. એસ. એ.માં આવેલ છે. 20 જેનું ચલણ USD \$ છે. તારીખ 31/03/2020નાં રોજનું કાચું સરવૈયુંનીચે મુજબ છે.

ઉધાર બાકી	રકમ USDS	જમાબાકી	રકમ USDS
શરૂઆતનો સ્ટોક	1,530	મુખ્યઓફીસનું ખાતું	2,520
ખરીદી	9,468	વેચાણ	13,320
દેવાદારો	410	લેણદારો	360
આયાત નિકાશ ખર્ચ	2,520	બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	42
રોકડ સિલક	242	કમીશન	1,080
પગાર મજૂરી	1,440		
સ્ટેશનરી પ્રિન્ટીંગ ખર્ચ	720		
પરચુરણ ખર્ચ	200		
ફી હોલ્ડ મકાન	306		
વાહનો	90		
ચંત્રો	396		
	17,322		17,322

વધારાની માહિતી:

1. શાખા પાસે આખર સ્ટોક USD \$ 2,160 છે.
2. યંત્રો તારીખ 01/10/2019નાં રોજ ખરીદ્યા હતાં.
3. ફી હોલ્ડ મકાન અને વાહનો પર 10% લેખે તેમજ યંત્રો પર 20% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.
4. હુંડીયામણનાં દર નીચે મુજબ હતા
 તારીખ 01/04/2019 1 USD \$ = રૂપિયા 46
 તારીખ 01/10/2019 1 USD \$ = રૂપિયા 48
 તારીખ 31/03/2020 1 USD \$ = રૂપિયા 54
 સરેરશ દર 1 USD \$ = રૂપિયા 50

ભારતીય હિસાબી ધોરણ-11 મુજબ શાખાનું કાયું સરવૈયું વેપાર ખાતું, નફાનુકસાન ખાતું તથા તારીખ 31/03/2020 નાં રોજનું પાકું સરવૈયું મુખ્ય ઓફીસનાં ચોપડે તૈયાર કરો. રૂપાંતરિત કાયા સરવૈયાનાં તફાવતને તેની બાકી અનુસાર નફા નુકશાન ખાતામાં દર્શાવવાની છે.

અથવા

2. રાધા લિમીટેડ મુંબઈની એક શાખા રાજકોટમાં છે. 2019-2020નાં 20 વર્ષની જરૂરી માહિતી નીચે મુજબ છે:

વિગતો	રકમ રૂપિયા
તારીખ 31-03-2019 ના રોજની બાકી :	
ફર્નીચર	2,00,000
સ્ટોક	6,50,000
દેવાદારો	4,70,000
પેટા રોકડ	6,000
દેવાદારો તરફથી માલ પરત	40,000
શાખાને મોકલેલ માલ	10,20,000
શાખાને મોકલેલ પેટા રોકડ	17,000
ઘાલખાધ	20,000
શાખાએ પરત કરેલ માલ	18,000
પરચુરણ ખર્ચ ચૂકવેલ	15,000
કુલ વેચાણ (રોકડ વેચાણ સહિત)	21,00,000
દેવાદારો તરફથી મળેલ રોકડ	16,60,000
દેવાદારોને વટાવ	22,000

શાખાના ખર્ચ માટે ચુકવણી :	
ઓફીસ ખર્ચ	52,000
નૂર જકાત	19,000
મજૂરી ખર્ચ	1,21,000
ભાડું	62,000
પગાર	1,29,000
જાહેરાત	25,000
તારીખ 31-03-2020 ના રોજ બાકી:	
સ્ટોક	2,90,000
દેવાદારો	3,10,000
ફર્નીચર	1,75,000

તૈયાર કરો: તારીખ 31/03/2020નાં રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું રાજકોટ શાખાનું ખાતું, શાખા વેપાર ખાતું અને શાખાનું નફા નુકશાન ખાતું

3. સરકારી હિસાબી પદ્ધતિ અને વેપારી હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. **15**

અથવા

3. કોમ્પ્રોલર અને ઓડીટર જનરલ ઓફ ઇન્ડિયાની સત્તાઓ અને ફરજો સમજાવો. **15**
4. નીચેની માહિતી પરથી આપમેળી ખાતાવહીમાં તમામ નિયંત્રણ ખાતા તૈયાર કરો: **15**

વિગત	રકમ રૂપિયા
તારીખ 01/01/2020નારોજ લેણદારોની ખાતાવહીમાં(જમા બાકી)	2,28,800
તારીખ 01/01/2020નારોજ લેણદારોની ખાતાવહીમાં(ઉધાર બાકી)	17,400
તારીખ 01/01/2020નારોજ દેવાંદારોની ખાતાવહીમાં(ઉધાર બાકી)	2,92,400
તારીખ 01/01/2020નારોજ દેવાંદારોની ખાતાવહીમાં(જમા બાકી)	4,800
લેણીહુંડીઓ નકારાયેલી	5,000
લેણદારોની સ્વીકૃત કરેલી દેવીહુંડીઓ	45,000
દેવાદારો પાસેથી મળેલી લેણીહુંડીઓ	82,400
દેવાદારોને ચૂકવેલી રોકડ	2,600

લેણદારો તરફથી મળેલ વટાવ	33,200
લેણદારોને ચૂકવેલ રોકડ	11,68,600
દેવાદારોને આપેલ વટાવ	56,400
દેવાદારો પાસેથી મળેલ રોકડ	15,24,200
વેચાણ પરત	23,400
ઉધાર વેચાણ	19,49,800
ખરીદ પરત	51,200
ઉધાર ખરીદ	13,23,600
તારીખ 31/12/2020નારોજ દેવાદાર ખાતાવહી (જમા બાકી)	8,400
તારીખ 31/12/2020નારોજ લેણદારોની ખાતાવહી (ઉધાર બાકી)	15,400

અથવા

4. કમ્પ્યુટરાઈઝડ હિસાબી પદ્ધતિ માટે આવશ્યક બાબતો અને જરૂરિયાતો વર્ણવો. 15

ENGLISH VERSION

Instruction : Answers to all questions.

- 1 Tirthraj Limited went in to voluntary liquidation on 30-6-2019, when its balance sheet was as under: 20

Liabilities	Amt	Assets	Amt
Share Capital: Authorized: 4,000 equity shares of Rs.100 each	4,00,000	Goodwill	25,000
3,000 Equity Shares of Rs.100 each fully paid	3,00,000	Land and Buildings	2,10,000
Profit & Loss A/c	3,000	Machinery	1,65,000
8% Debentures	50,000	Furniture	3,000
Outstanding interest on Debentures	4,000	Stock	1,70,000
Provident Fund	3,000	Debtors	25,000
Creditors	2,36,500	Cash Balance	12,000
Two months' Salary of three clerks	13,500		
	6,10,000		6,10,000

Other information:

1. Debenture Holders were paid on 31st December, 2019.
2. Liquidation expenses amounted to Rs. 10,000.
3. The Liquidator's remuneration is 2% of the amount realized by him and 4% on the amount paid to preferential creditors and 10% on amount distributed to the equity shareholders.

4. The assets realized as follows
Land & Building	Rs. 1,50,000
Machinery	Rs. 1,71,000
Stock	Rs. 1,55,000
Furniture	Rs. 4,000
Debtors	Rs. 23,000
- Prepare Liquidator's Account.

OR

- 1 Kiran Ltd went into voluntary liquidation on 31st December, 2019. **20**
The Balance Sheet as on that date was as under:

Liabilities	Amt	Assets	Amt
Share capital :		Land & Buildings	1,12,000
1,000 7% Preference Shares of Rs. 100 each	1,00,000	Machinery	74,000
1,000 'A' Equity Shares of Rs. 100 each (Rs.80 paid up)	80,000	Investments	68,000
700 'B' Equity Shares of Rs. 100 each (Rs.60 paid up)	42,000	Stock	15,000
800 'C' Equity Shares of Rs. 100 each (Rs.40 paid up)	32,000	Debtors	36,000
5% Mortgage Debentures	20,000	Cash & Bank Balance	27,500
Outstanding Interest on Debentures	1,000	Profit & Loss A/c	70,000
Creditors	1,35,000	Preliminary Expenses	7,500
	4,10,000		4,10,000

Assets realized: Land & Building Rs. 84,800; Machinery Rs. 36,000; Stock Rs. 9,100; Debtors Rs. 28,500.

Creditors include preferential creditors of Rs. 5,000. Investment was mortgaged with creditors of Rs. 65,000 who realized Rs. 71,000 of the same. The excess was given to liquidator. Creditors of Rs. 25,000 were paid 3% less and Creditors of Rs. 10,000 were paid 35% less. Remaining creditors were paid fully.

Debenture holders were paid on 30-06-2020. Liquidation expenses were Rs. 6,795. Liquidator is entitled to a remuneration of 3% on the assets realized by him and 2% on the amount distributed to unsecured creditors other than preferential creditors.

Prepare Liquidator's final statement.

- 2 karmdeep limited has one branch in U.S.A. The currency is USD\$ **20**
over there. The Trial Balance as on 31-3-2020 is as under:

Debit Balance	USDS	Credit Balance	USDS
Opening stock	1,530	Head office A/c	2,520
Purchase	9,468	Sales	13,320
Debtors	410	Creditors	360
Export-Import expenses	2,520	Bank overdraft	42
Cash on hand	242	Commission	1,080
Salary-labour	1,440		
Stationery-Printing expenses	720		
Miscellaneous expenses	200		
Freehold building	306		
Vehicles	90		
Machinery	396		
	17,322		17,322

Additional information:

- Closing stock with branch is 2160 USD\$.
- Machinery purchased on 1-10-2019.
- Depreciation on freehold building and vehicles is 10% and 20% on machinery.
- Exchange rates are as under
  - 1USD\$ = Rs.46 on 1-4-2019
  - 1USD\$ = Rs.48 on 1-10-2019
  - 1USD\$ = Rs.54 on 31-3-2020
  - 1USD\$ = Rs.50 on Average rate

Prepare Branch Trial Balance, Trading Account, Profit and Loss Account and Balance Sheet as on 31-3-2020 in the books of Head Office as per Indian Accounting Standard-11.

The difference of converted Trial Balance is to be shown in Profit and Loss Account as per its balance.

OR

- 2 Radha Limited, Mumbai has one of its branches in Rajkot. Necessary **20**
information of the year 2019-2020 is as under:

Particulars	Amt
Balance as on 31-03-3019	
Furniture	2,00,000
Stock	6,50,000
Debtors	4,70,000
Petty cash	6,000
Goods return by debtors	40,000
Goods sent to branch	10,20,000
Petty cash sent to branch	17,000
Bad debts	20,000
Goods returned by branch	18,000

Miscellaneous expenses paid	15,000
Total sales (including cash sales)	21,00,000
Cash received by debtors	16,60,000
Discount allowed to debtors	22,000
Amount paid for branch expenses:	
Office expenses	52,000
Octroi & Freight	19,000
Labour expenses	1,21,000
Rent	62,000
Salary	1,29,000
Advertisement	25,000
Balance as on 31-03-2020	
Stock	2,90,000
Debtors	3,10,000
Furniture	1,75,000

Prepare Rajkot branch account, branch Trading Account and branch Profit & Loss Account for the year ending 31-03-2020

- 3 Explain the difference between Government Accounting and Commercial Accounting. **15**

OR

- 3 Explain the rights and duties of Comptroller and Auditor General of India. **15**

- 4 From the following information, prepare all control accounts in Self Balancing Ledger: **15**

Particulars	Amt
On 1.1.2020 creditors ledger (credit balance)	2,28,800
On 1.1.2020 creditors ledger (debit balance)	17,400
On 1.1.2020 Debtors ledger (debit balance)	2,92,400
On 1.1.2020 Debtors ledger (credit balance)	4,800
Bills receivable dishonoured	5,000
Bills payable accepted of creditors	45,000
Bills receivables received from debtors	82,400
Cash paid to debtors	2,600
Discount received from creditors	33,200
Cash paid to Creditors	11,68,600
Discount allowed to debtors	56,400
Cash received from debtors	15,24,200
Sales returns	23,400
Credit sales	19,49,800
Purchase returns	51,200
Credit purchases	13,23,600
Debtors Ledger (credit balance) on 31.12.2020	8,400
Creditors Ledger (debit balance) on 31.12.2020	15,400

OR

- 4 Describe the needs and requirement of computerized accounting. **15**